

Gemorrel in de marge gaat ernstig personeelsgebrek niet oplossen!

Al heel wat jaren wisten beleidsmakers dat we ons aan een rampzalig personeelstekort en dito arbeidsomstandigheden in de zorg konden verwachten. Maar net zoals bij de klimaatbeweging bleef kordate actie vanwege de overheden achterwege, geruchtmakende tv-reportages over de ouderenzorg ten spijt. Pas eind vorig jaar werd een "TASKFORCE ACTIEPLAN 4.0" opgericht die een beleid moet uitstippelen dat een antwoord biedt op het groeiende personeelstekort in zorg en welzijn. De taskforce bestaat uit vertegenwoordigers van de vakbonden, werkgevers en de overheden. Deze kwam reeds één keer samen maar kan alvast niet verdacht worden van revolutionaire ideeën of *out-of-the-box denken*: veel verder dan het opsommen van de traditionele batterij aan maatregelen komt men voorlopig niet.

Alarmerende cijfers !

Volgens werkgeversorganisatie Verso zullen er in Vlaanderen tot 2026 jaarlijks zo'n 46.000 nieuwe collega's in de ziekenhuizen, kinderopvang, rusthuizen, etc. moeten bijkomen. In 2008 stonden er tegenover 100 oudere werknemers (50-plus) 98 jonge medewerkers, in 2016 is dat amper 60. De vervangingsvraag stijgt dus. Dat zijn er telkens 10.000 meer dan in de afgelopen vijf jaar (+ 28 procent) Volgens Verso verlaat één op acht werknemers de sector (excl. de 55-plussers) Wat het tekort aan verpleegkundigen betreft, spreken volgende cijfers boekdelen: in 2017 behaalden 4.683 studenten een diploma in de verpleegkunde tegenover 10.370 openstaande vacatures bij de VDAB. Ongeveer de helft van de studenten die aan een opleiding begint, behaalt ook effectief de eindmeet. Volgens de meest recente cijfers (2016) zijn er in Vlaanderen 120.555 mensen die gemachtigd zijn om het verpleegkundig beroep uit te oefenen. Hiervan waren 88.110 actief als verpleegkundige. Het Belgisch totaal van

verpleegkundigen met een visum bedraagt 202.402 met 143.470 actief in het beroep. Van de 58.932 niet-actieve verpleegkundigen in België zijn er 29.303 of 50% op pensioen.

Importeren van buitenlandse zorgwerkers?

Gezien de tekorten aan zorgwerkers een internationaal fenomeen zijn, lijkt dit een doekje voor het bloeden. Naar aanleiding van de staking van verpleegkundigen en vroedvrouwen in Ierland op 30 januari 2019 voerden meer dan 250 Ierse verpleegkundigen actie met een spandoek voor het bekende operahuis in Sydney (Australië) Op de spandoek stond te lezen: "Geef ons een reden om naar huis terug te keren!" In Duitsland verzet de vakbond ver.di zich met klem tegen de ongebreidelde import van zorgwerkers ... om deze collega's te beschermen tegen de leugenachtige verhalen waarmee ze geronseld worden door commerciële bedrijven én de bijhorende wurgcontracten (immense boetes als ze het contract verbreken eens ze de realiteit op de werkvloer leren kennen)

De grapjassen van Armonea ...

In de aanloop naar deze betoging vond Armonea, de commerciële rusthuisuitbater, het nodig om in een opiniestuk een absurd ballonnetje op te laten: "Minder

verpleegkundigen lossen het tekort aan verpleegkundigen op.” Het argument bij uitstek is dat in de Waalse WZC’s minder verpleegkundigen ingezet worden. Een woonzorgcentrum met 100 bewoners in Vlaanderen moet over 11,37 voltijdse verpleegkundigen beschikken, in Wallonië maar 7,83 ... De zorgzwaarte en complexiteit van de zorg neemt echter hand over hand toe naarmate onze bejaarden ouder worden én (terecht) steeds langer wachten eer ze verhuizen naar een WZC. Maar dat zal waarschijnlijk maar “een detail” zijn voor een bedrijf dat in eerste instantie winst moet genereren in plaats van zorg. Het vervangen van *duurdere verpleegkundigen* door goedkopere *anderen* kan de winst gevoelig opdrijven ... De discussie over een doorgedreven functiedifferentiatie in de zorg is al jaren bezig maar het is een brug te ver als men bij voorbaat uitgaat van minder (en welke?) verpleegkundigen.

We verwijzen hierbij naar de discussie over de uitbreiding van het takenpakket van de zorgkundige: één van de hervormingen van Maggie De Block die door het voortijdig vallen van de regering op pauze staat.

De ‘healthcare assistant’

Armonea lijkt mee te gaan met de enge en elitaire visie op het verpleegkundig zorgdomein van de bestuurders van de verpleegkundige beroepsorganisaties. Deze pleiten al langer (tot nu toe tevergeefs) voor een healthcare assistant / ziekenhuisassistent op HBO 5 niveau waarbij zowel de huidige zorgkundigen als de HBO 5 verpleegkundigen zouden verdwijnen. Toch even op wijzen dat in Vlaanderen 45% van de verpleegkundigen een HBO 5 of ‘A2’ diploma op zak hebben.

Meer nodig dan ‘voorzichtige stapjes’ ...

We vloeken niet in de kerk als we stellen dat de sociale akkoorden in de Vlaamse en federale zorgsectoren een voorzichtig stapje vooruit zijn maar in het perspectief van de zich ontwikkelende zorgcrisis helemaal niet volstaan.

Het plan van de vakbonden voor de ouderenzorg is een stap in de goede richting. In de WZC’s zijn er momenteel gemiddeld 0,64 personeelsleden per bewoner. De vakbonden eisen een concreet plan dat naar 1 personeelslid per bewoner toewerkt. Verder eist het vakbondsfrent nieuwe personeelsnormen en voldoende financiering van de overheid die rekening houden met de gestegen zorgzwaarte van de bewoners. Een andere eis is de uitbreiding van de mobiele equipes om het werk werkbaar te houden. En last but not least: een verbod op het uitkeren van winst in de zorg. **Gemeenschapsgeld dient niet om aandeelhouders rijker te maken!**

Radicale eisen voor het daadwerkelijk oplossen van de zorgcrisis

Om werkbaar werk op lange termijn in de sector mogelijk te maken, ijveren wij voor een **radicale arbeidsduurvermindering** (naar het voorbeeld van zorgexperimenten in Scandinavië) met behoud van loon en compenserende aanwervingen. Dit in combinatie met een **verbod op (on)vrijwillige deeltijdse arbeid**. Deeltijdse arbeid maakt de vrouw immers financieel meer afhankelijk in of buiten het gezin. Gezien de zorgsector een uitgelezen vrouwensector is, pleiten we ook voor **massale investeringen in aangepaste kinderopvang** én het verregaand **socialiseren van de huishoudelijke taken**. Zo een programma gaat uit van de behoeften van de werknemers in de sector en niet van “wat mogelijk is” voor

politici en werkgevers, laat staan de commerciële geldwolven. De jonge klimaatstakers hebben het reeds aangetoond: als we onze toekomst laten hangen van de goede wil van politici en werkgevers ... dan zijn we zwaar gesjareld! **Daarom**

moeten we ook met zo veel mogelijk deel nemen aan de nationale staking op 13 februari.

Polsslagnon zag het levenslicht in 2004 tijdens de Witte Woede als een actieblad van en voor strijdbare en kritische vakbondsmilitanten in zowel ACV als ABVV. Dit netwerk ontstond op initiatief van vakbondsafgevaardigden en militanten van de Linkse Socialistische Partij (LSP/socialisme.be) maar staat open voor elke strijdbare activist in de sector.

De regeringen zeggen dat er geen alternatief is op hun soberheidsbeleid. Dat is er wel: een samenleving gebaseerd op solidariteit. Dat verkrijgen, vereist een kordaat politiek initiatief dat open staat voor nieuwe sociale bewegingen, de PVDA en andere krachten van radicaal links, ook LSP. Wij zijn ervan overtuigd dat dergelijk initiatief een verpletterend enthousiasme kan opwekken. Wil je daarop niet wachten, maar helpen bouwen aan een solidaire, echt democratische en socialistische maatschappij, niet alleen in woorden of ergens in een verre toekomst, maar vanaf vandaag? Neem dan contact op met LSP.

facebook.com/deweerbareverpleegzorgkundige

blog: polsslagnonprofit.blogspot.com

facebook.com/socialisme.be